

Львівський інститут
Приватного акціонерного товариства
«Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»
(назва навчального підрозділу)

Кафедра права

Затверджую:
Заступник директора з
навчально-методичної та
виховної роботи

к.е.н., доц. Парфенюк Є. І.
(ПІБ)
30.08.2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри права
(назва кафедри)

Протокол № 01/24/25 від 30.08.2024 р.

Завідувач кафедри

(ПІБ)
к.ю.н., доц. Яворська В. Г.
(ПІБ)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політологія

спеціальності:

081 «Право»

(шифр і назва спеціальності)

освітнього ступеня:

перший (бакалаврський)

(назва освітнього ступеня)

освітньої програми:

Право

(назва освітньої програми)

спеціалізації:

-

(назва спеціалізації)

Львів 2024

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:
Флис Іван Михайлович, кандидат політичних наук,
доцент кафедри права

Викладач:
Флис Іван Михайлович, кандидат політичних наук,
доцент кафедри права

Силабус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри права
Протокол від 30.08.2024 р. № 01/24/25

Завідувач кафедри В. Г. Яворська
(підпис)

Силабус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми
«Право»
(назва освітньої програми)

30.08.2024 р.
Керівник (гарант) освітньої програми В. Г. Яворська
(підпис)

Силабус перевірено
30.08.2024 р.
Заступник директора з
навчально-методичної та виховної роботи Є. І. Парфенюк
(підпис)

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Політологія
Шифр та назва спеціальності	081 Право
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Вибіркова дисципліна
Кількість кредитів і годин	3 кредити/90 год. Лекції : 34 Семінарські заняття: 16 Самостійна робота студентів:40
Терміни вивчення дисципліни	II семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-prava/metodychne-zabezpechennya-navchalnykh-dystsyplin-opp-prava-bakalavrskyy-pershyy-riven/vybirkovi-navchalni-dystsypliny/politolohiya/

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

	Флис Іван Михайлович
	кандидат політичних наук
	доцент кафедри права
Дисципліни, які викладає НПП	Міжнародний захист прав людини, Політологія
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: http://orcid.org/0009-0005-9327-4098
Контактна інформація викладача:	
Е-mail:	ivanflys@gmail.com
Контактний тел.	097-474-5257
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Ак адемії	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-prava/osobovyy-sklad-kafedry/kpolitn-dotsent-kafedry-flys-ivan-mykhaylovych/

Анотація курсу. Політична наука в Україні поступово посідає належне місце в системі суспільствознавства, дедалі помітніше впливає на реальні політичні процеси, становлення демократичної державності. Реалізуючи свої завдання, політологія у безперервному процесі пізнання отримує знання про політику на основі узагальнення достовірних фактів, дослідження питань, відповідей на які ще немає, розмежовує ілюзії та дійсність. «Політологія» формує у студентів знання про політичну сферу як системне утворення, що складається із різних елементів: політичних інститутів, політичних відносин, правових норм, політичної культури і свідомості, а також дає уявлення про політичні процеси, що відбуваються на сучасному етапі. Крім того, дисципліна дозволяє студентам виробити цілісне уявлення з приводу такого, яким чином відбувалось формування політичної думки на різних етапах історичного розвитку цивілізації. Студентам в межах курсу запропоновано ознайомитись із періодами становлення політичної думки.

Предмет вивчення дисципліни – Політологія - це наука про закономірності й тенденції функціонування та розвитку політики, політичних систем і окремих політичних інститутів, їх взаємодію з різними підсистемами суспільства (суспільні відносини з приводу устрою держави, організації і функціонування державної влади, громадянської свободи – взаємовідносин між особою і державою).

Мета курсу: Вивчення політології сприяє залученню молодих фахівців до досягнень світової суспільно-політичної думки й вихованню громадянина демократичного суспільства, який: володіє певною сумою знань про політичні процеси і явища, функціонування політичних інститутів, здійснення політичної влади, а також – методикою політичного дослідження, практичними навичками компетентного, конструктивного, відповідального аналізу, правильної поведінки в суспільно-політичній сфері; вміє у рамках Конституції та закону захистити свої інтереси, поважаючи інтереси та права інших людей.

Завдання навчальної дисципліни: Викладання політології передбачає озброїти студентів знаннями і умінням орієнтуватися в основних світових і вітчизняних політологічних школах, концепціях і напрямках; навчити студентів вирізняти теоретичні, духовні, прикладні та інструментальні компоненти політичного знання, бачити їх роль і функції у підготовці та прийнятті політичних рішень, у забезпеченні особистого внеску у політичне управління суспільством; дати студентам уявлення про політичні явища та процеси у світі, геополітику та геополітичний статус України; сформувати у них навички політичного аналізу, вміння застосовувати політичні знання у своїй професійній, громадській та політичній діяльності. Крім цього, студентам належить:

- проаналізувати основні етапи становлення політичної думки світу;
- проінтерпретувати теоретичні уявлення про політичну сферу як сукупність інститутів і впорядкованих відносин;
- проінформувати студентів з науковими підходами стосовно аналізу сучасних проблем політичного життя;
- ознайомитися з різними типами сучасних держав, видами політичних партій, виборів, постатями політичних лідерів тощо;
- сформувати навички самостійного аналізу політичних процесів, навчитися тлумачити причинно-наслідкові зв'язки у політиці.

Пререквізити навчальної дисципліни. «Теорія держави і права», «Державне будівництво та місце самоврядування», «Історія держави та права зарубіжних країн».

Постреквізити навчальної дисципліни: «Конституційне право України», «Міжнародне право».

Програмні компетентності.

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності
Загальні:	

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу
ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми

Результати навчання:

PH18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

PH19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

	теми	лекції	Семінар. заняття
Змістовний модуль 1			
1	Політика як соціальне явище. Предмет і методи політології.	4	2
2	Історія і розвиток світової політичної думки	4	2
3	Політична система суспільства	4	2
4	Держава як головний інститут політичної системи	4	2
Змістовний модуль 2			
5	Громадянське суспільство, політичні партії та громадські рухи	4	2
6	Політична суб'єктність етносів та націй	4	
7	Політичні процеси, політична свідомість, культура та ідеологія	4	2
8	Виборчий процес та виборчі системи	4	2
9	Міжнародні відносини та зовнішня політика.	2	2
Всього:		34	16
Форма контролю: залік			

Форми і методи навчання

Основними видами навчальних аудиторних занять є *лекції, семінарські заняття, консультації*.

При викладанні *лекційного матеріалу* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації, лекція-консультація.

Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу студентів до найбільш важливих проблематичних питань з відповідної теми, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Ви маєте можливість обміркувати поставлені запитання, робити самооцінку рівня своєї підготовки, навчитися самостійно формувати та обґрунтовувати власну позицію, висновки і узагальнення.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу за допомогою технічних засобів навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

Лекція-консультація є поєднанням викладу нової навчальної інформації лектором з постановкою запитань. Лектор консультує студентів у ході лекційного викладу, що сприяє кращому засвоєнню ними навчального матеріалу. Вона може проводитись за різними сценаріями: запитання – відповіді; запитання – відповіді – дискусії.

При проведенні *семінарських занять* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як-то: робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічні виступи, виступи з опануванням, групові проекти та кейс-завдання.

Студенти опрацьовують інформацію з наукових, навчальних та лекційних джерел, в тому числі за допомогою всесвітньої мережі Інтернет і бібліотек, під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають із доповідями та презентаціями, що можуть бути підготовленими як у групі, так і індивідуально, моделюють поведінку у конкретних ситуаціях.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми та методи контролю.

Залік проводиться в усній формі на останньому семінарському занятті.

Система оцінювання та вимоги.

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	8	8	9	9
Відвідування семінарських занять	1	4	4	4	4
Робота на семінарському занятті	10	4	40	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-
Разом	-		82		83
Максимальна кількість балів:			165		
165:100=1,65. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1,65 = загальна кількість балів.					

*Робота на семінарському занятті оцінюється у 10 балів.

Види робіт передбачених на семінарському занятті:

- експрес-опитування;
- опитування за темою заняття;
- тест;
- виконання практичного завдання;
- розв'язання задач;
- презентації студентів.

** Самостійна робота студента передбачає підготовка до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел та судової практики, підготовка юридичних документів. Оцінюється в 5 балів.

***Модульний контроль здійснюється у вигляді комплексної контрольної роботи, яка включає 10 тестових завдань, 2 теоретичних питання. Оцінюється 25 балів.

Критерії оцінювання: виконання тестових завдань – максимум 5 балів (0,5 балів за 1 правильну відповідь); теоретичні питання – 10 балів кожне.

Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль (залік):

1. Політика як сфера суспільної діяльності і суб'єкт досліджень.
2. Об'єкти та суб'єкти політичних відносин. Зростання ролі політики в сучасних умовах.
3. Політика як мистецтво.
4. Політологія як наука, її місце в системі гуманітарних наук.
5. Закономірності, категорії та методи політології як науки.
6. Функції політології як науки.
7. Політика як специфічна діяльність людей, її зміст та рівні.
8. Основні види політичної діяльності.

9. Влада як явище суспільного життя, основні підходи до її тлумачення.
10. Типи, роди та види влади в суспільстві.
11. Політична влада як одна з важливих сфер влади в суспільстві, її об'єкти й суб'єкти.
12. Варіації влади, поняття сильної влади в суспільстві.
13. Політична думка Стародавнього світу.
14. Політична думка Середньовіччя та Відродження.
15. Політичні вчення нового часу.
16. Політичні теорії ХХ століття.
17. Політичні ідеї мислителів Київської Русі.
18. Політичні погляди мислителів Києво-Могилянської академії. Про-ект Конституції Пилипа Орлика.
19. Політичні погляди М. Драгоманова та М. Грушевського.
20. Політичні погляди В. Липинського та Д. Донцова.
21. Вплив української інтелігенції на національно-культурне відродження України в 60—80-ті роки ХХ ст.
22. Лібералізм та неолібералізм як політичні течії сучасності.
23. Місце та роль консерватизму та неоконсерватизму в політичному житті.
24. Теорія «наукового соціалізму» і суспільна практика.
25. Сучасний соціал-демократизм, його роль у політичному житті.
26. Екстремізм як політична течія. Негативна роль у міжнародній політиці сучасного екстремізму.
27. Поняття і суть політичної системи, її структура.
28. Політичні режими та їх основна характеристика.
29. Держава як основний елемент політичної системи, її функції.
30. Форми державного правління та форми державного устрою.
31. Політичні партії та їх основна типологія.
32. Місце і роль громадських організацій та рухів у політичній системі.
33. Поняття економічної політики держави, її функції та цілі.
34. Радикальна економічна реформа в Україні та її місце в економічній політиці.
35. Основні важелі піднесення економічної могутності України.
36. Необхідність соціального захисту трудящих в умовах переходу до ринкових відносин в Україні.
37. Економічні зв'язки України з країнами близького та далекого за-рубіжжя як важливий напрямок економічної політики.
38. Сутність та специфіка соціальних відносин у суспільстві.
39. Суть та основні напрямки соціальної політики.
40. Соціальна політика стосовно молоді та студентства.
41. Проблеми рівності та соціальної справедливості в суспільстві.
42. Місце і роль національних відносин у політичному житті суспільства.
43. Нація як суб'єкт і об'єкт політичних відносин.
44. Національна політика та основні напрямки.
45. Націоналізм та національний патріотизм як явище суспільного життя.
46. Сутність і зміст українського націоналізму, його місце і роль у національній політиці України.
47. Національна політика сучасної України: зміст, проблеми і суперечності та шляхи їх вирішення.
48. Суть ефективної національної політики.
49. Місце і роль політичної культури в загальній системі культури.
50. Структура політичної культури.
51. Основні функції політичної культури, її рівні.
52. Історичні типи політичної культури.
53. Політична культура та політичні субкультури в суспільстві.

54. Особливості формування української політичної культури.
55. Політична культура і політична символіка української держави.
56. Сучасний світ та його основні тенденції розвитку.
57. Поняття глобальних проблем людства.
58. Чорнобильська трагедія — екологічна проблема України і всього людства, політичні шляхи її розв'язання.
59. Сучасне політичне мислення як фактор забезпечення балансу інтересів на міжнародній арені.
60. Зростаюче значення людини та її участі в політичному житті в су-часному світі.
61. Людина як суб'єкт політики. Основні типи особи стосовно політики.
62. Людина як об'єкт політики. Політична соціалізація особи.
63. Формування громадянина в умовах становлення української держа-ви: проблеми та перспективи.
64. Поняття і сутність політичного лідерства.
65. Типологія політичного лідерства та її критерії.
66. Соціальна роль політичного лідера та масштаби його впливу.
67. Політичні лідери України, критерії і оцінки їх популярності та ефектив-ної діяльності.

Шкала оцінювання успішності студента за результатами підсумкового контролю відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу. Курс (для бакалаврів) передбачає:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час семінарських занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені на консультаціях.

Не допустимо: - пропуск занять без поважних причин;

- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів НПА);
- списування та плагіат.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, які проводяться у Львівському інституті ПрАТ «ВНЗ «МАУП», олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів). Відпрацювання семінарського заняття за рішенням викладача може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання, розв'язання задачі з відповідної теми.

В кінці вивчення змістовного модуля проводиться модульна контрольна робота. Результат модульної контрольної роботи для студента, який не з'явився на контрольні заходи, є нульовим. У такому разі, студент має можливість повторно виконати модульну контрольну роботу.

Нормативно-правові акти:

1. Про громадянство України : Закон України. ВВР України. 2001. № 13. Ст. 65
2. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України. 22 вересня 2011 року. № 3773-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2012. № 19-20. Ст. 179.
3. Про свободу совісті та релігійні організації : Закон України. ВВР України. 1991. № 25. Ст. 283.
4. Про політичні партії : Закон України. ВВР України. 2001. № 23. Ст. 118.
5. Про місцеві державні адміністрації : Закон України. ВВР України. 1999. № 20-21. Ст. 190.

Основна:

6. Лісовський П. М., Лісовська Ю. П. Політологія : навч. посіб. Київ : ВД «Кондор», 2021. 228 с.
7. Політологія : курс лекцій / уклад. : О. В. Довгаль, Д. О. Конопляник. Миколаїв : МНАУ, 2023. 162 с.
8. Політологія у схемах, таблицях, значеннях / за ред. Гетьманчук М. П. ; Гетьманчук П. М., Ільницька У. В., Луцишин Г. І. та ін. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2020. 272 с.
9. Ф. Кирилюк. Історія зарубіжних політичних вчень. Навчально-методичний комплекс в 4-х частинах. Центр навчальної літератури. 2023
10. Політологія : курс лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / уклад. О. В. Довгаль, І. М. Лесік. Миколаїв : МНАУ, 2022. 163 с.
12. Горбань О. В. Політологія : навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення навчальної дисципліни здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 081 Право / О. В. Горбань. Полтава : ПУЕТ, 2024. 100 с.
13. Правова політологія. Академічний курс : підручник / авт. кол.; за ред. І. О. Кресіної. Київ : Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2021. 480 с.

Додаткова:

14. Луїджі Ейнауді Роздуми про Європу. Вибрані статті про суспільство, економіку і політику / переклад М. Прокопович. Київ : Лабораторія, 2023.
15. Флис І. М., Петрушкевич С. Б. З приводу повоєнного відновлення України.
16. Прикладна економіка: від теорії до практики : матеріали доп. учасників Всеукр. студент. наук.-практ. конф. (27-28 берез. 2023 р.) / відп. ред. Л. М. Горбач. Луцьк : Волин. ін-т ім. В. Липинського ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2023. С. 319-322.
17. Флис І. М. Відбудова України після закінчення війни. Проблеми державотворення в Україні – 2022. Антикорупційна діяльність : зб. матеріалів наукового семінару (10 жовт. 2022 р.). Львів : Львів. ін-т ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2022. С. 121-127.

Інформаційні ресурси:

- <http://www.nau.ua> Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
- <http://www.konspect.com> Навчальний портал «Готуємось до занять»
- <http://www.osvita.org.ua/> Освітній портал
- <http://student.pp.ua/load> Студентський портал України
- <http://studrada.com.ua/libonline> Центральний юридичний портал України

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Політологія»

Разом: 90 год., з них 34 год. – лекції, 16 год. – семінарські заняття, самостійна робота – 40 год.

Кількість балів	165 балів								
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II				
Назва	Політика як соціальна реальність (83)				Політика і особа (83)				
Лекції	1 (2 бали)	2 (2 бали)	3 (2 бали)	4 (2 бали)	5 (2 бали)	6 (2 бали)	7 (2 бали)	8 (2 бали)	9 (1бал)
Теми лекцій	Політика як соціальне явище. Предмет і методи політології.	Історія і розвиток світової політичної думки	Політична система суспільства	Держава як головний інститут політичної системи	Громадянське суспільство, політичні партії та громадські рухи	Політична суб'єктність етносів та націй	Політичні процеси, політична свідомість, культура та ідеологія	Виборчий процес та виборчі системи	Міжнародні відносини та зовнішня політика
Семінарські і заняття	1 (10+1 балів)	2 (10+1 балів)	3 (10+1 балів)	4 (10+1 балів)	5 (10+1 балів)		7 (10+1 балів)	8 (10+1 балів)	9 (10+1 балів)
Теми семінарських занять	Політика як соціальне явище. Предмет і методи політології	Історія і розвиток світової політичної думки	Політична система суспільства	Держава як головний інститут політичної системи	Громадянське суспільство, політичні партії та громадські рухи		Політичні процеси, політична свідомість, культура та ідеологія	Виборчий процес та виборчі системи	Міжнародні відносини та зовнішня політика
Самостійна робота	1 (5 балів)				2 (5 балів)				
Поточний контроль	модульна контрольна робота №1 (25 балів)				модульна контрольна робота №2 (25 балів)				
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 1,65								